

Utrikesminister **Carl Bildts** gästcolumn om Märkesåret 1809  
i *Helsingin Sanomat* den 15.1.2009.

Idag inleds märkesåret 1809 med en ceremoni i den svenska riksdagen med Finlands och Sveriges statschefer som huvudpersoner. I höst kommer så de bägge regeringarna att hålla ett gemensamt regeringssammanträde på finländsk botten närmare bestämt i Tavastehus. Och under hela 2009 kommer vår gemensamma historia – liksom den framtid vi har tillsammans som grannar och unionspartners – att uppmärksammas med en rad olika arrangemang.

För 200 år sedan skildes Sveriges och Finlands vägar åt, när Sverige tvingades acceptera att Finland blev en del av det ryska imperiet. Men som storfurstendöme fick Finland ändå en särställning som gav utrymme för ett nationsbyggande som förenade finskt och svenskt och som lade grunden för republiken Finlands självständighet 1917.

Sydvästra Finland fanns i det svenska rikets centrum i en tid då vattenvägarna var mer framkomliga än landsvägarna. Och under den ryska tiden utgjorde Finland ett fönster västerut samtidigt som tsardömets politiska, administrativa och kulturella nervcentrum i S:t Petersburg fanns behändigt nära.

Från svensk horisont är Finlandsrelationen självfallet unik. Den är det i kraft av språkgemenskapen, den gemensamma historien, migrationsströmmarna och de många familjebanden. Genom århundradena har hundratusentals finländare bidragit till att göra vårt land till vad det är idag. Inget annat land har större delaktighet i att under århundraden forma vad som idag är Sverige och svensk kultur. Och de band som mycket väl kunde ha brutits 1809 kom snarast att knytas än fastare.

När jag talade vid minnehögtiden i Oravais i september förra året tillät jag mig att göra jämförelsen mellan två syskon som växer upp tillsammans och där ålderskillnaden allt eftersom åren går alltmer minskar i betydelse intill den dag då de är vuxna och helt jämbördiga. Efter andra världskriget var Finlands BNP/per capita ungefär hälften av den svenska. Sedan åtskilliga år har Finland gott och väl hunnit i kapp. Sverige och Finland finns numera jämsides i de flesta internationella jämförelser – möjligen med undantag av skolväsendet där ju Finland ligger i topp i världsrankingen.

Det finns numera skäl att tala om det finska undret under 1900-talets sista decennier på samma sätt som vi brukade tala om det svenska undret under 1950- och 1960-talets

”rekordår”. För 200 år sedan var detta ett av Europas fattigaste hörn. Idag tillhör Östersjöområdet Europas mest dynamiska regioner och är en del av EU som faktiskt har lyckats hålla jämna steg med utvecklingen i USA. Trots att vi alldeles säkert kommer att ha ett par kärva år framför oss finns det många skäl att se ljus på framtiden inte minst därför att vårt gemensamma medlemskap i Europeiska unionen erbjuder ett politiskt och ekonomiskt samarbete som är förutsättningen för att små länder ska kunna tillhöra den globala toppen.

Tvärt emot vad en del kanske trodde har samarbetet i Europeiska unionen stärkt också den nordiska gemenskapen. Sverige och Finland har nog aldrig stått varandra närmare än idag och samarbetet fortsätter att fördjupas också på områden som inte täcks av Europeiska unionens fördrag. Dit hör försvarsområdet och de diskussioner som förs också med Norge om att på olika sätt samordna insatser. Om allt går väl lägger vi nu grunden till en ny och djupare nordisk gemenskap i ett skede då omställningstrycket växer i alla länders försvarsmakter.

Näringslivet i våra bägge länder har vuxit samman på ett sätt som är unikt inte bara i EU utan också i Norden. Cirka 1000 svenska företag finns i Finland och lika många finska företag i Sverige. Och allt fler blir historierna om skillnaden i ledningskultur mellan finländare och svenskar. En sådan skillnad finns alldeles säkert och frågan är om inte kombinationen av finskt och svensk till slut blir ganska bra.

Märkesåret med alla dess arrangemang ger oss en möjlighet att inte bara reflektera över våra relationer i det förflutna och i det närvarande utan också att knyta nya kontakter och skapa nya nätverk för framtiden. Och sådana kommer vi att behöva om vi vill fortsätta att hålla jämna steg med omvärlden.

Vi lever i en betydligt osäkrare internationell miljö än som var fallet för mindre än ett år sedan. Det gäller ekonomin och den extremt kraftiga och snabba nedgång som vi nu ser, men också säkerhetspolitiken såväl globalt som i Europa. Ekonomisk destabilisering följs erfarenhetsmässigt av politisk destabilisering och inte mycket talar för att vår tid härvidlag skulle vara annorlunda. Tvärtom. Europeiska unionen måste räkna med att tvingas hantera betydande politiska utmaningar de kommande åren.

I det perspektivet är sammanhållningen i vår del av världen en betydelsefull stabiliserande faktor. Viljan att samverka och ställa upp för varandra kunde kanske ha varit bättre i det förflutna. 2009 är ju också ett minnesår för inledningen till ett av de mörkaste skedena i Europas historia – världskrigets utbrott som för Finlands del

ledde till vinterkriget. Men som delar av samma Europeiska union har vår generation en politisk och ekonomisk plattform som våra företrädare saknade.

Sverige och Finland gick skilda vägar 1809. Tvåhundra år senare har vi åter slagit följe och går samma väg. Men de knaggliga hjulspåren har ersatts av en betydligt bredare och bättre vägbana – en Europaväg, där vi kan gå sida vid sida utan att behöva använda armbågarna alltför mycket.